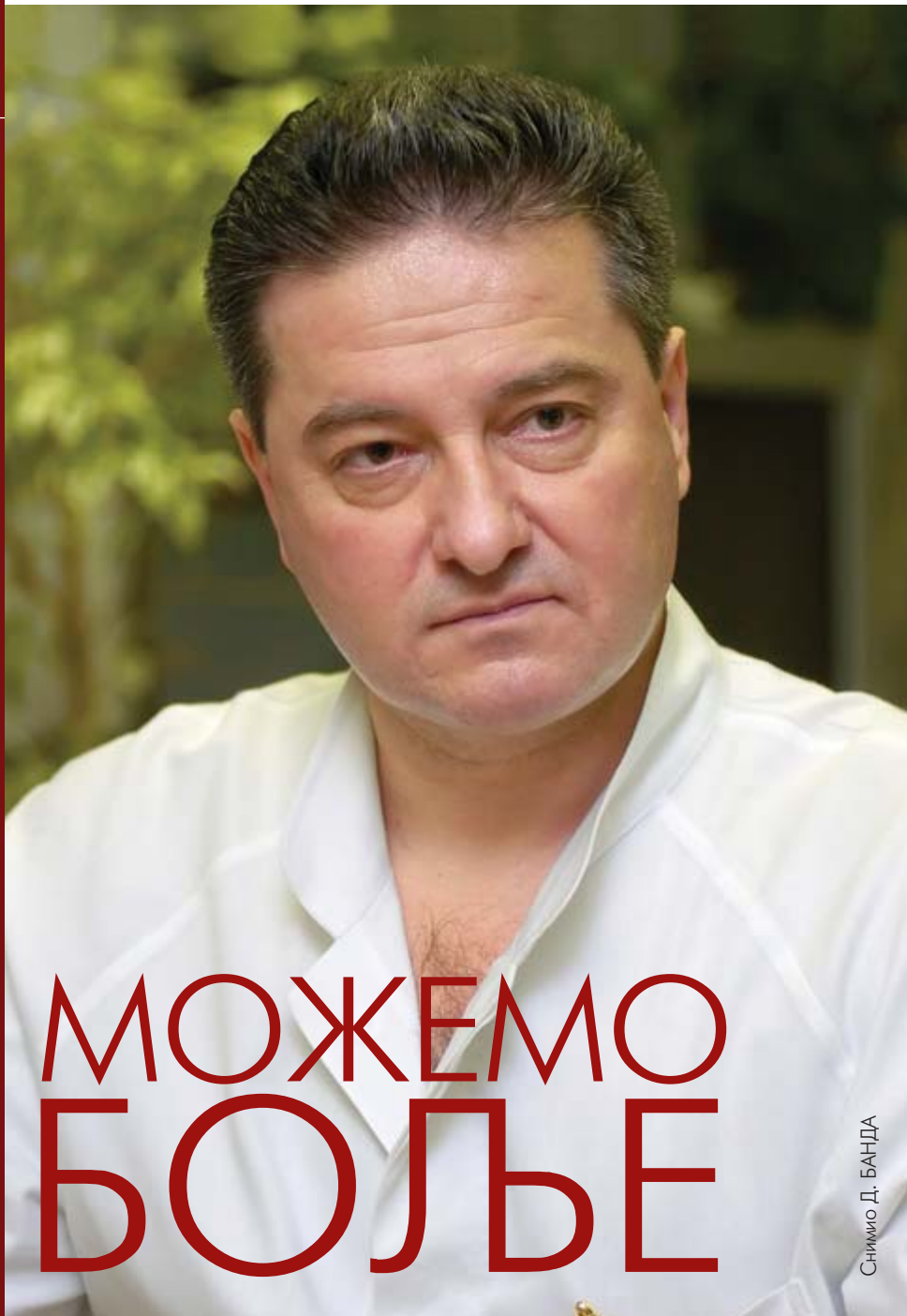

НАЧЕЛНИК ВМА
ГЕНЕРАЛ-МАЈОР ПРОФ.
ДР МИОДРАГ ЈЕВТИЋ

УВЕК МОЖЕМО БОЉЕ

Функционалном интеграцијом са цивилним здравством, мораћемо да ојачамо наш клинички сектор, наше клинике које су до сада биле најоптерећеније, јер због прилива већег броја болесника морамо обезбедити стручнији рад, задржати ниво лечења и побољшати га. Ми на ВМА никада се не задовољавамо достигнутим. Мислимо да увек можемо боље.

Снимио Д. БАНДА

Војномедицинска академија ће, сасвим сигурно, опстати. Све неизвесности и лиценцирања каква ће бити њена даља судбина, пале су у воду. Остаће државна установа, попут Клиничког центра Србије, али и војна, као што јој име каже. У њој ће се убудуће лечити сви здравствени осигураници – и војни и цивилни. Тако је одлучено на седници Владе Србије 13. децембра ове године. А о ономе шта ће наше грађане и запослене у тој установи чекати у наредном периоду, говори начелник ВМА генерал-мајор др Миодраг Јевтић.

■ Господине генерале, између Фонда за здравствено осигурање Републике Србије и установе којој сте на челу недавно је потписан дуго очекивани уговор, којим је од 1. јануара 2008. омогућено да цивили добијају упут за лечење на ВМА. Да ли нам сада можете рећи зашто се толико чекало и шта је пресудило да се донесе тако важна одлука за наше грађане?

– Одмах на почетку тешко питање, али одговор није толико компликован. ВМА је била пројектована као централна војна болница СФРЈ и прављена је за већу државу. Међутим, од пре 10-15 година наша држава је постала знатно мања, а капацитети ВМА једним делом постали предимензионисани за исказане потребе. Тада се увидело да ВМА може да буде отворенија према грађанству и да би требало да се функционално integriшемо у здравствени систем Србије. На тај би начин нестали сви они проблеми на које су наилазили наши грађани током протеклих година – администрирање око добијања упута, фондовско оспоравање и највећи проблем – да људи плаћају трошкове за лечење у својој земљи. Процинили

смо да заједничким радом и интеграцијом свих медицинских ресурса државе Србије можемо обезбедити да наш здравствени систем буде квалитетнији, поузданији, фреквентнији и да листе чекања које су понекад и вишегодишње, сведемо у разумније оквире.

Цела та прича свела би се на један закључак – ВМА је од пре више година имала интерес да се укључи у здравствени систем државе Србије, да своје капацитете једним делом угради у тај систем, али да задржи оно што је кључно и око чега није било ништа спорно – да остане у систему одбране.

■ *Ако није било спорно да ВМА остане у систему одбране, шта јесте?*

– Било је спорно што у том периоду то здравственом систему Републике Србије, можда, није одговарало, јер би се у здравственој тржишној утакмици појавила једна озбиљна, врло конкурентна институција. По мом мишљењу, конкуренција ствара квалитет, али се на нашим просторима то увек не препознаје на тај начин. Но, ми смо предпочили министру одбране Драгану Шутановцу и министру здравља проф. др Томици Милосављевићу нашу идеју да је коначно време да се обједине два досадашња паралелна здравствена система у нашој држави и да је њихово функционално интегрисање много рационалније.

Подршка наших ресорних министара била је пресудна да се формира радна група, сачињена од представника Министарства здравља Републике Србије, републичког Фонда за здравствено осигурање, Управе за здравство МО и ВМА, која је захваљујући таквој подршци, веома брзо дошла до решења.

■ *Зашто је за ВМА значајно то што је остала под окриљем Министарства одбране и задржала своју организацију?*

– То је био наш стратешки интерес. Ми ценимо наше колеге у другим здравственим установама, поготово у клиничким центрима, и сматрамо их себи равнима. Ценима и њихову организацију, поштујемо њихов рад. Имамо, наравно, високо мишљење о организацији рада на нивоу Министарства здравља, али је опште мишљење свих запослених у домену војног здравства, поготово на ВМА, да се садашња организација рада, начин руковођења, одговорност за посао, дугогодишња традиција и све оно што краси ВМА може очувати само под оснивачким правима МО. Није спорно да део капацитета буде преусмерен на коришћење другима, али се установило да су организација рада, дисциплина, одговорност, нешто што не треба радикално мењати и прилагођавати другим условима, тим пре што су корисници наших услуга изузетно задовољни са оним што су добили на ВМА. Па зар има логике да онда оно што је добро мењам и уништавам. Напротив. Ми очекујемо да наш модел рада, можда, буде добар и за друге, како би наш здравствени систем био организованији.

■ *Што је све прецизирано одлуком Владе и уговором са Фондом за здравствено осигурање Републике Србије?*

– Војномедицинска академија је Одлуком Владе Србије од 13. 12. са 500 кревета, укључена у план мреже здравствених установа државе Србије. То практично подразумева да од тог дана здравствени систем препознаје ВМА као своју установу. Тако да ће од 1. јануара, без икаквих сметњи лекари из унутрашњости, из Београда, из општих болница, из домова здравља, моћи да упућују на ВМА цивилне осигуранике, грађане наше земље, по олакшаној процедури,

коју прописује Министарство здравља Републике Србије и републички Фонд здравственог осигурања за упућивање у клиничке центре. Од тог дана ВМА има ранг и статус као и Клинички центар Србије. Практично су уједначена права и могућности грађана наше земље да користе здравствене капацитете Републике Србије у које је, први пут, укључена и ВМА.

До сада није било тако. ВМА је била изван тог система, практично екстериторијална. И све је било ствар добре воље, неких ургентних потреба или појединачних уговора које смо склапали са фондовима здравствене заштите ради збрињавања појединих категорија болесника и помоћи у ситуацијама када је требало смањити огромне листе чекања – као што су уговори о операцији катаракти,

операцији кукова и колена, трансплантацији коштане сржи, уговори за дијализу и неурордиолошке процедуре.

Дакле, у појединачним ситуацијама ми смо сарађивали као уговорне стране, а овога пута имамо државни уговор којим гарантујемо грађанима наше земље да могу доћи на ВМА уколико њихов изабрани лекар процени да би лечење требало наставити или започети код нас. А ми пружамо терцијарни ниво здравствене заштите, који подразумева коришћење наших дијагностичких могућности, дневне болнице, дневне хирургије, постелних капацитета, Центра хитне помоћи, Националног центра за контролу тровања, Трансплантационог центра, и свих ресурса које има ВМА, на нивоу од око 40 одсто својих капацитета, јер остале морамо да користимо за оне због којих примарно постојимо – за потребе Министарства одбране.

■ *Многи људи се плаше да ће и даље бити потешкоћа да се домогну ВМА. Неки из унутрашњости имају проблем да добију пут и за Клинички центар Србије, а камоли за ВМА. Ко гарантује грађанима да ће они имати проходност ка вашој установи?*

– То није питање за нас на ВМА. Ми морамо да створимо услове за лечење и грађанима јасно поручујемо да је ВМА спремна да прихвати оне пацијенте које ће нам упутити опште болнице, секундарни ниво здравствене заштите државе

Србије, или све оне које је потребно збринуту на највишем здравственом нивоу наше земље. И ми то прихватамо. Ја гарантујем да нико никада неће бити враћен уколико је његов живот угрожен, уколико његово здравствено стање захтева овај ниво здравствене заштите. Наравно, то подразумева коректну процедуру, сталну комуникацију, уговарање, договарање, сарадњу на свим нивоима, координацију са Министарством здравља и републичким Фондом, јер ми на овај начин уговарамо здравствену сарадњу за 2008. годину. Такве уговоре потписује Фонд и са клиничким центрима. Али иако се ти уговори потписују сваке године, ми за сва времена улазимо у мрежу здравствених установа Србије.

■ *Да ли ће се на ВМА лечити и пацијенти који плаћају своје услуге?*

– Наравно. Наша је замисао да сви капацитети ВМА буду рационално искориштени. Дакле, у наредном периоду ће 1.214 кревета, са колико сада располажемо, бити коришћено на тај начин што ће Министарство одбране и Генералштаб за свој оперативни састав, значи за професионални војнички састав, војнике и све војне осигуранике, користити 714 кревета, а преосталих 500 биће намењено цивилним осигураницима. Сви капацитети који не буду тако упослени

биће намењени тзв. комерцијалном програму, којим ћемо нашим грађанима у земљи, а и онима из дијаспоре, те странцима који желе да користе услуге ВМА, омогућити да за свој новац брзо, стручно и поуздано провере своје здравље или да се лече, ако је оно нарушено. Као и свуда у свету, свако за свој новац има право да одабере установу и место где ће се лечити, и та услуга мора бити на високом нивоу. Ми се трудимо да ово што имамо буде на нивоу стандарда болница у Европи.

■ *А шта ће бити са војним пензионерима и члановима њихових породица који су се до сада лечили на ВМА?*

– И они и сви који желе и даље ће се лечити на ВМА. Али морам да кажем да ја нисам надлежан и моје се компетенције не односе на то како ће се решавати статус војних осигураника у наредном периоду. Сигурно ће Министарство одбране водити рачуна о томе и имати у виду да се у изједначавању права свих грађана ове земље не иде на ничију штету. Али одговорно тврдим да ће ВМА и убудуће бити место где ће моћи да се лече сви који се одреде за ВМА, пре свега војни осигураници који ће имати исти статус као и до сада.

■ *Очекујете ли навалу пацијената?*

– Не очекујем. Ми и сада лечимо све који дођу у нашу установу. Нико није враћен, ако је било у питању хитно стање. Ми и сада имамо више од 500 кревета у којима лечимо цивилне осигуранике. Према томе, нема никаквог разлога за узбуђење. Наравно, биће проблема које ћемо решавати у ходу, на то смо већ навикли и не очекујем велике потешкоће.

■ *Господине генерале, министар здравља је рекао да ће, захваљујући томе што ВМА улази у мрежу здравствених установа Србије, бити побољшан материјални положај запослених на ВМА. Установа којој сте Ви на челу остаје у систему одбране, а знајући како су нам плате мале, реците нам како ћете их повећати?*

– Па то је кључна ствар. Морам да кажем и читаоцима нашег листа да су плате запослених лекара, медицинских техничара, и других, међу најнижима у здравственом систему Републике Србије. И то не од јуче. То траје већ више година. Онда можете замислити у каквој ситуацији се ми налазимо када требамо да стимулишемо људе да раде савесно, професионално и да дају највише што могу. А они то заиста и чине, и ентузијазам и осећај припадности Војсци наше ове установе одвајкада. Али се, реално, не живи од ентузијазма. Он је потрошна категорија. Сви ми имамо породице и ближње које треба да издржавамо у те-

ОПРЕМАЊЕ

– Тренутно се у ВМА ради на три значајна пројекта – на опремању функционалних дијагностика за гастроентерологију и пулмологију, а биће опремљен и Центар за хипербаричну медицину.

ЛЕЧЕЊЕ

– Током прошле године на ВМА је стационарно лечено око 30.000 пацијената (57,5 одсто војних осигураника, а 42,5 цивилних). Искоришћеност постељне мреже била је 78 одсто. Просечно трајање лечења је било девет дана. Укупно је урађено 10.700 тзв. великих операција и око 5.800 малих. У исто време амбулантно је збринуто око 373.000 пацијената, а у поподневној служби око 86.000 цивила.

шком времену. Зато је поменути уговор велика шанса да побољшамо стандард запослених, јер ћемо, очито, у наредном периоду имати боље попуњене капацитете и већи прилив болесника. А бољом организацијом службе њиховог прихвата бићемо у могућности да примереније наградимо и стимулишемо запослене за рад.

Повећање наших плата биће решено сагласно усвојеним законима о војсци и одбрани. Поред тога, најозбиљније разматрамо и питања стимулације наставног кадра ВМА – професора, доктора наука, асистената, примаријуса, и других. На тај начин ћемо и предупредити губитак дела високоспецијализованог кадра, који одлази из ВМА у неке државне болнице привучен већим примањима. Наравно, ми не замерамо превише ни њима нити државним болницама. Онима који су отишли желим срећан пут, али могу

да им кажем како су погрешили јер верујем да су бољи дани на видуку.

■ *Хоћете ли моћи да примите младе лекаре и медицинске техничаре?*

– Ових дана интензивно разговарам у нашем министарству, конкретно са министром, и темељно анализирамо наше могућности, реорганизацију Војске, потребе, материјална и финансијска средства и неоспорно је да морамо обезбедити нови кадар, јер не смемо направити велики генерацијски јаз. Али процес стварања квалитетног лекара, професора, траје деценијама. Ми смо у специфичној ситуацији, јер млад лекар кога добијемо не може одмах бити и врхунски стручњак. Неког је потребно и десетак и више година да он постане поуздан ослонац здравља човека коме је живот доведен у питање. Зато тој процес морамо да спроведемо и ми се трудимо да то предочимо у Министарству. Наравно, неће бити пријема мереног десетинама и стотинама запослених. Строго ћемо водити рачуна да прихватимо квалитетан кадар који ће бити ослонац ВМА и војног здравства у наредним деценијама. И министар одбране је препознао такву нашу потребу.

Примићемо и оне који раде на одређењу на ВМА, јер је војна организација улагала у њих. То је кадар школован код нас и било би сасвим нелогично да уложена средства једноставно одбацимо и кажемо да нам више не требају. Наравно, очекујем да буду примљени најбољи и да их вођењем у служби једног дана учинимо водећим у својој професији. То се односи и на медицинске сестре, на кадар који треба да свеукупно прати рад у нашој служби и кад је реч о здрављу, науци и едукацији.

■ *Министар одбране је најавио да ће средства која ВМА оствари у сарадњи са цивилним здравством бити утрошена на куповину опреме и нових апарата. Шта првенствено недостаје вашој установи?*

– ВМА у овом моменту има 35.000 разних технолошких уређаја и, подвлачим, све што имамо ради. То није најмодернија технологија, али нашим лекарима омогућава да долазе до врхунских резултата у лечењу и дају праве дијагнозе. Но, да бисмо били компатибилни са колегама у земљи, окружењу и свету, наравно да морамо имати технологију која у томе може да нам помогне. И увелико радимо на томе. Као што знате, више таквих уређаја је током 2007. ушло на ВМА. Навешћу два која су допринела повећању угледа ВМА. То је најновији мултислајсни 64-слајсни скенер, наша велика узданица. Он је почетком године купљен из прихода ВМА и са њим је до сада обављено више од 55.000 прегледа. Такође, прва смо државна болница у Србији која је купила егзајмер-ласер, уређај који нам је помогао да у области офталмологије направимо револуционарне потезе и операцијом излечимо наше пацијенте високе диоптрије.

А шта ћемо даље? Ми смо врло озбиљна установа у којој се све ради плански. Тако је Планом опремања ВМА у 2008. години предвиђено да из прихода ВМА у наредној години издвојимо око 913 милиона динара за обнову бројних медицинских апарата који годинама нису обновљени. У томе имамо подршку министра одбране. Кад то кажем, пре свега мислим на најмодернију магнетну резонанцу, на мамограф, на савремени ангио-блок, а желимо да се по-

ПЛАТЕ

– Очекујемо да се врло брзо плате запослених на ВМА изједначе са платама у клиничким центрима у Србији. То значи да професор са ВМА неће бити омаловажен и потцењен у односу на професора са Клиничког центра Србије, или да медицинска сестра са ВМА ради за мању плату од њене колегинице у Клиничком центру. То је најављено, и ми очекујемо, али нам неће пасти само са неба. Предузимамо низ мера да се то обезбеди.

КАДАР

На ВМА је укупно запослено 2.692 људи – 482 лекара, 35 стоматолога и 35 фармацеута, те 1.426 медицинских техничара свих профила. Научноистраживачки кадар чини 138 доктора наука и 99 магистара, а наставни 125 доцента и професора и 36 асистента. На ВМА ради једини академик кога Војска данас има – проф. др Миодраг Чолић и председник Српског лекарског друштва пуковник проф. др Војкан Станић.

КЉУЧНЕ ДЕЛАТНОСТИ

– У нашој визији будућег рада постоје четири веома битна сегмента који ће обезбедити да ВМА остане, остане и да напредује. Најпре, имамо обавезу да ВМА остане елитна здравствена установа, и ту нема дилеме. Свака држава има установу у којој могу да се лече државни и војни руководиоци, инострани представници, еминентне личности из јавног живота. Надаље, она мора бити народна здравствена установа, јер ју је овај народ стварао. Као треће, део капацитета увек имамо спреман за здравствено збрињавање професионалног војног кадра и свих који раде у Војсци. И четврти, веома битан сегмент је комерцијални здравствени програм. Очекујемо да на тај начин обезбедимо додатна медицинска средства и што мање захватамо од буџета, да се технолошки обновљамо, стимулишемо наш стручни кадар и унапређујемо рад ВМА.

забавимо и хипербаричном медицином, која је од велике користи у појединим индикацијама обољења.

■ *Пре неки дан је ваша установа добила још једно лепо признање – Привредна комора Србије и Министарство за туризам и услуге прогласили су ВМА за најбољи корпоративни бренд у Србији 2007. године?*

– Много признања је ВМА добила ове године, а посебно нам је драго што смо их добила од колега широм света. Двадесет седам делегација је посетило нашу установу, а међу њима су били и најеминентнији представници војног и цивилног здравства држава као што су САД, Кина, Русија, Немачка, Холандија, Норвешка, Јапан, и други.

Највећим признањем сматрам утиске које су о ВМА изнели чланови делегације Националне гарде САД, у којој су били и представници њихове санитетске службе. У непосредним разговорима напоменуо сам да бисмо желели да наши лекари, као пре 20 година, одлазе неколико месеци на усавршавање у еминентне америчке војне центре, као што је рецимо чувена болница „Волтер Рид“. А господин ми је дословно након обиласка болнице рекао да је он фасциниран оним што је видео јер то није очекивао, и да ми не бисмо имали чега да се постидимо ако би упоређивао ВМА и „Волтер Рид“. Додао је да би волео када би и доктори из „Волтер Рида“ дошли овде да виде како ми радимо и можда стекли нека нова искуства. То ми много значи као професионалном војнику, лекару и хирургу.

А било је и других признања. Одмах на почетку године је међународни жири, који прати све што се дешава у свету, прогласио ВМА за супер бренд Србије у области лепоте и здравља. Велико част је и то што је

наше државно и војно руководство уврстило ВМА у презентациони документ државе Србије као стратешки ресурс у будућим интегративним процесима у Европи. То признање којим се потврђује да смо установа од националног значаја, можда је било и пресудан елемент да запослени на ВМА схвате да нису препуштени сами себи.

У Дубровнику смо изабрани за регионални центар за обуку у области војне медицине на просторима овог дела Европе. Примљени смо и у Балкански комитет војне медицине, а имали смо и изузетно запажен наступ на светском конгресу војне медицине у Тунису. За велико признање, такође, сматрам што смо у изузетно доброј сарадњи са Краљевином Норвешком добила донацију вредну више од милион долара у форми лаке пољске болнице и тренажног сета, који ће нам омогућити да се обучавамо и будемо спремни за учешће у неким хуманитарним медицинским мисијама.

И ето, као што сте поменули, ову годину завршавамо још једним специјалним признањем – препознали су нас као најбољи корпоративни бренд у Србији 2007. Све су то подстицаји за још бољи будући рад. ■

Мира ШВЕДИЋ